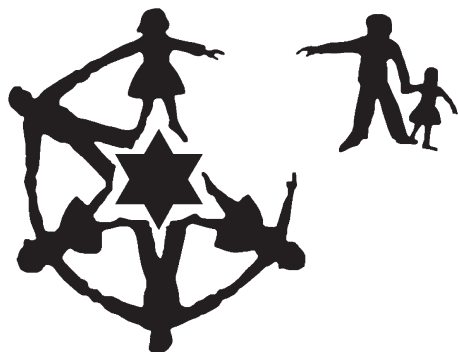

ÖSTERSJÖJUDISKT FORUM • BALTIC JEWISH FORUM

DEN ENDA SVENSKA BISTÅNDSORGANISATION SOM VERKAR
FÖR BEHÖVANDE JUDAR OCH JUDISKT LIV I BALTIKUM
NU HJÄLPER VI OCKSÅ JUDAR I UKRAINA
OCH I ANGRÄNSANDE LÄNDER

Östersjödjudisk **BULLETIN**

NR 5 • 2025

Låt oss hjälpa Moldaviens fattiga judar

Använd vårt
bg 5036 - 6822
eller swisha till
1232138899

Betala med Swish

123-213 88 99

ÖJF

Zoya Vasadze bor i Strateni, en liten stad 20 km från Chisinau. Det nylevererade kylskåpet underlättar hennes vardag oerhört. Läs mer på sidan 2 och jämför hennes ansiktsuttryck.

I förra numret av Bulletinen, som skickades ut digitalt för att spara pengar, skrev vi om det svåra läget för fattiga och utsatta judar i Moldavien, ett av Europas fattigaste länder. På sidan 2 tar vi med förra numrets text igen. Fler kylskåp och tvättmaskiner behövs samt också bl.a. tandvård.

Foto: Hesed Yehuda, Judiska församlingen i Moldavien.

Ordföranden har ordet

Anna Nachman

HÖSTEN ÄR HÄR och även de stora judiska helgerna. En del av mig längtar till jom kippur, den dagen då vi står tätt tillsammans, hungriga och törstiga, och rannsakar oss själva. Att ifrågasätta sig själv är viktigt, särskilt i en tid då vi gärna ifrågasätter andra dagligen, men sällan vänder blicken inåt. Har jag varit en bra människa? Har jag hjälpt andra när jag har kunnat? Eller har jag mest tänkt på mig själv?

Innan det judiska året är slut, passa på att förbättra dina chanser att skrivas in i livets bok. Våra judiska bröder och systrar i

Moldavien behöver vårt stöd, men inte bara de. Läs i Bulletinen var din hjälp behövs som mest.

I det här numret ska du läsa om en riktigt lyckad familjevecka på Glämsta. Tack till alla donatorer och all trevlig och proffsig Glämstapersonal för ett fint samarbete.

Jag passar också på att tacka alla goda vänner till våra jubilarer Hans Kraitsik, Michael Grünberger och Martin Blecher, som har bidragit starkt till Östersjödjudiskt Forums kassa. Tillsammans samlade de in nästan 42 000 kronor, pengar som kommer att göra stor nytta hos behövande.

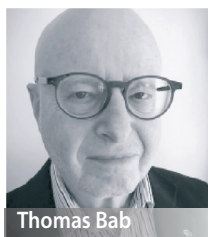
Jag önskar er alla goda helger och många tillfällen i det nya året att göra världen lite bättre.

Gott nytt 5786!

/Anna Nachman

Vädjan från Judiska församlingen i Moldavien

TEXT: THOMAS BAB OCH RUT MILCHNER FOTO: HESED YEHUDA, JUDISKA FÖRSAMLINGEN I MOLDAVIEN

Thomas Bab

Rut Milchner

FÖR DRYGA femtio år sedan startade vår verksamhet, då under namnet Aktionskommittén för Sovjets judar, med syfte att stötta judar i Sovjetunionen som önskade utvandra, främst till Israel.

Världen och världsläget förändras med jämna mellanrum och Östersjöjudiskt

Forums (ÖjF) verksamhet likaså. ÖjFs huvudsakliga verksamhetsområde är idag Estland och Lettland.

Efter Rysslands invasion av Ukraina, februari 2022, gjorde vi vad vi kunde för att också stötta judiska flyktingar i Ukraina och de som flydde till angränsande länder. Ett av de allra fattigaste länderna som tog emot judiska flyktingar var Moldavien vilket hårt belastade judiska församlingen i huvudstaden Chisinau. Landet har ca 15 000 judar varav ca 10 000 bor i huvudstaden.

1996 startades Hesed Yehuda sin hjälpverksamhet i Moldavien för att stötta de mest utsatta judarna och det var många som hade, och fortfarande har, mycket stora behov. Konsekvenserna av Ukraina-kriget spädde på behoven än mer.

Vi har fått en akut vädjan från församlingen i Chisinau. Hesed Yehuda behöver omgående 3 000 EUR för att hjälpa ett litet antal mycket sårbara sjuka och äldre handi-

kappade som har akuta specifika behov idag som måste tillgodoses för att de ska få en drägligare tillvaro.

Det handlar om inköp av tre kylskåp, tre tvättmaskiner och tandvård för fem personer.

Tack vare generösa gåvor från några privata personer kunde ÖjF se till att tre nya kylskåp har inhandlats till de mest behövande. En av dem som behövde ett kylskåp var Zoya.

Zoya Vasadse, 78 år, har en funktionsnedsättning och bor ensam i Straseni, en liten stad belägen ca 20 km från huvudstaden Chisinau. Hon lever på en pension på 2 211 MDL (ca 1 150 kr) och har regelbundet hjälp eftersom hennes enda dotter bor utomlands och sällan besöker henne. Sedan barndomen har hon lidit av ett kroniskt psykiatriskt tillstånd och har arbetat större delen av sitt liv som städerska.

Hennes hus, som byggdes för över 70 år sedan, är i dåligt skick. De flesta av hennes hushållsapparater är mer än femtio år gamla och går inte att reparera. Hennes kylskåp har slutat fungera och det är ett allvarligt hot mot hennes hälsa. Zoya behöver specialkost på grund av mag- och tarmproblem och måste kyla ner flera mediciner. Utan ett fungerande kylskåp blir maten snabbt dålig och hennes hälsa riskerar att försämrats.

Nu har Zoya fått ett nytt kylskåp. Se glädjen i Zoya Vasadzses ögon, sidan 1, med sin nya kyl & frys. Nu kan hon bevara mat på ett helt annat sätt och därmed räcker den lilla pension hon har aningen längre.

ÖjF har lovat att bidra till inköp av fler kylskåp och tvättmaskiner samt tandvård för fem personer.

Sedan barndomen har Zoya Vasadze lidit av ett kroniskt tillstånd och behöver specialkost på grund av mag- och tarmproblem.

I förra numret av Bulletinen, som skickades ut digitalt för att spara pengar, skrev vi bl a om det svåra läget för fattiga och utsatta judar i Moldavien, ett av Europas fattigaste länder. Om du inte fick förra numret, nr 4, digitalt via mejl eller via respektive judisk församlings digitala utskick kan du kontakta vårt kansli på telefon 08-664 53 38 så skickar vi en papperskopia.

"Jag älskar att så många sjunger!"

TEXT: LUDVIG KÖHLER

FOTO: JANA SEIHETA

ÖjF:s Ludvig Köhler gjorde ett besök på Familjeveckan på Glämsta, där familjerna Gulman och Mirzoyan tack vare ÖjF har kunnat tillbringa en lugn vecka med sol, bad och många aktiviteter för stora och små.

DE SENASTE ÅRENS dramatiska händelseutveckling i Ukraina har skakat om tillvaron för många judar i Östeuropa. I det relativt fredade Tallinn har många ukrainska judar kunnat söka skydd och en tryggare tillvaro. Även i år kunde Östersjödjudiskt Forum tack vare generösa bidrag från våra givare tillse att två familjer tillhörande några av de baltiska judiska församlingarna kunde släppa det vardagliga slitet för en stund och ta det lugnt på idylliska Glämsta. Bägge familjerna kommer från den stora rysktalande judiska minoriteten som har sina rötter i Ryssland, Ukraina och de gamla Sovjetrepublikerna.

Evgenija är en ensamstående 45-årig trebarnsmor och musiker. Hon kommer egentligen från Sankt Petersburg, men bor sedan 2022 i Tallinn ensam med sina barn, då hennes man lämnade henne och flyttade utomlands. Tack vare ÖjF:s projekt "Bättre livskvalitet för judiska singelföräldrar med särskilda behov" har hon nu fått möjligheten att besöka Glämsta med sin son Daniil.

Natalia bor med sin familj i Tallinn. Hon är på familjeveckan med sina två barn Marika och Stefan. Hon är tecknare och har gjort flera animerade filmer. Ursprungligen kommer Natalia från Jerevan i Armenien, där det finns en stor judisk minoritet som av hävd är rysktalande.

Familjeveckan har varit till stor belåtelse för de båda familjerna. Det enda bekymret skulle vara att det har varit lite svårt att hänga med i svenskan. Evgenija har verkligen uppskattat lugnet och alla spännande aktiviteter.

– Det har varit så äventyrligt och intressant, särskilt för barnen! berättar Evgenija.

Även Natalia och hennes barn är väldigt nöjda med Glämsta. Natalia har lättare för engelska och har inte haft lika svårt att hänga med i samtal med andra familjer.

En av dagarna höll Natalia en workshop där hon visade tecknade filmer av föreläsarens judiska illustratörer från Sovjeteran och modernare.

– Det finns en stor skatt av judiska illus-

Ludvig Köhler med deltagarna Natalia Mirzoyan och hennes dotter Marika.

tratörer från Sovjeteran som jag är väldigt intresserad av, berättar Natalia entusiastiskt.

Något oväntat berättar också Natalia att hon är en stor beundrare av den svenske konstnären Jockum Nordström. Hon frågar mig hur man uttalar hans namn och sedan visar hon mig teckningar som hon har gjort i verkstaden och jag säger till henne att de påminner lite om den svenske tecknaren Per Åhlins animationer, ni vet, han som gjorde "Dunderklumpen" och "Karl-Bertil Jonssons jul".

Några av Natalias alster finns på Youtube, man får söka på Natalia Mirzoyan om man vill se.

– Jag älskar att så många sjunger! Alla sjunger så bra. Det bästa var när personalen sjöng när vi åt hajkbanan.

Natalia har också uppskattat att få arbetsro under sin vistelse, och berättar att hon inte har haft arbetsro på över ett och ett halvt år. I verkstaden har hon kunnat göra skisser i lugn och ro medan barnen har pysslat med sitt.

– Jag önskar att jag kunde vara kvar i fyra veckor till, som ett residens för konstnärer!

För både Natalia och Evgenija har de senaste åren varit minst sagt turbulenta. Att komma till Glämsta har varit en välbehövlig paus från all stress. Jag frågar om

I år hade våra baltiska gäster trevligt sällskap av vår styrelseledamot Jana Seiheta och hennes familj. Jana med dottern Aviva och familjerna Mirzoyan och Gulman.

de planerar att fortsätta att bo i Estland.

– Framtiden är osäker. Planerna görs hela tiden om. Vi diskuterar framtiden varje kväll, berättar Evgenija.

Estland kanske var tänkt mer som ett mellanstopp 2022, men faktum är att det mesta fungerar rätt så bra där, för både Natalia och Evgenija.

– Barnen går i en bra skola. Den estniska kulturen känns sympatisk och enkel att förhålla sig till. Även om språket inte är så lätt att lära sig! Och något som Glämsta finns förstås inte i Estland...

Både Evgenija och Natalia har släkt kvar i Ryssland och Armenien, men dit har de inga planer på att flytta. Israel då?

– Just nu känns det för oroligt för att flytta till Israel, säger Natalia.

Trots en ökad negativ opinion mot Ryssland tycks det inte vara några större problem att bo i Estland och tala ryska öppet på gatan. Än så länge. Snart är det dags att åka tillbaka till Estland, men inget av barnen vill åka hem. Allt har varit så roligt och spännande, att åka båt, spela fotboll och träffa andra barn. Roligast av allt har kanske ändå kiosken varit, särskilt att få arbeta i den lite! Och att få ta del av glassutbudet, förstås. Men när ÖjF:s utsände är på plats är de godaste glassarna slut.

Östersjöjudisk Forums styrelse och kansli gratulerade Hans Kraitsik på hans 90-årsdag med ett olivträd.

Fanni Epstein
höll i kameran.

Ludvig Köhler
anslöt senare.

Sittande från vänster:

Dina Markovich, Anna Nachman, Hans Kraitsik och Bengt Sederowsky.

Stående från vänster:

Jana Seiheta, Thomas Bab, Rut Milchner och David Narrowe, ett nytt tillskott till styrelsen. Mer om David i kommande Bulletiner.

CHANNA OCH HANS KRAITSIK	HJÄLPSAMHETSFÖRBUNDET RODEF CHESED		FAMILJEN NACHMAN	DAFKEDAMERNA
THOMAS BAB KONSULT	BETALD ANNONSPLATS		ALICE OCH FELIX BRAKL	FAMILJEN IRENE OCH THOMAS MORNE
DINELLJOHANSSON	LLM CONSULTING GMBH	TTI SUCCESS INSIGHTS	LUNCHGRABBARNA	
STIFTELSEN CLAS GROSCHINSKYS MINNESFOND	GUNILLA OCH WERNER GUTERS STIFTELSE	BJÖRKSTÉN KARIN & BENGT	RUT MILCHNER	MARLOW
MIJESI			LISA OCH FIMA SZUGALSKI	COMBINA GROUP AB
	MAXICA	SIMONE NADBORNIK	ELISE OCH JAN-ERIK BLECHER	HARRIET MALER

Vi har plats för fler stödjare. Från 500 kr/nr. Kontakta vårt kansli.

Besök vår hemsida www.ostersjoudisktforum.se och följ oss på Facebook: www.facebook.com/balticjewishforum/.

Östersjöjudisk **BULLETIN**

Ansvarig utgivare

Anna Nachman
Östersjöjudiskt Forum
Baltic Jewish Forum
Sweden

Redaktion

Anna Nachman
Thomas Bab
Dina Markovich
John Gradowski
Rut Milchner
Ludvig Köhler

Adress

Östersjöjudiskt Forum
Box 5053
102 42 Stockholm

Telefon

08-664 53 38

Facebook:

www.facebook.com/balticjewishforum/

E-post & Hemsida

bj.f@telia.com
<http://www.ostersjoudisktforum.se>

Medlemsavgift 2025

250 kr/år, 80 kr/år för dig under 26.

Bankgiro 5036-6822 SWISH 1232138899

Den ideella föreningen Östersjöjudiskt Forum fokuserar på socialt, medicinskt, materiellt och kulturellt bistånd till behövande judar och judiskt liv i Baltikum, ofta i samarbete med svenska och internationella hjälporganisationer. ÖJF hjälper också judar i Ukraina och på flykt i angränsande länder. Kulturutbyte och andra former av samverkan är en viktig del av verksamheten. Parallellt med detta bekämpas alla former av antisemitism.

ISSN 1403-5685

Citera oss gärna – men ange källan!

Tryck

Katalogia AB, Solna

Omslag: Zoya Vasadze bor i Strateni, en liten stad 20 km från Chisinau. Det nylevererade kylskåpet underlättar hennes vardag oerhört. Läs mer på sidan 2 och jämför hennes ansiktsuttryck.
Foto: Hesed Yehuda, Judiska församlingen i Moldavien.